

Viðmiðunarstundatafla í íslensku sem öðru tungumáli (ÍSAT)

Aldur: 6–8 ára			
Forstig	1	2	3
6–9 tímar í ÍSAT á viku	4–6 tímar í ÍSAT á viku	3–5 tímar í ÍSAT á viku	2–4 tímar í ÍSAT á viku eða 2–4 stuðningstímar í íslensku
<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum áætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum og list- og verkgreinum. • þarf aðlagðar námsáætlanir í öllum bóklegum námsgreinum, þ.m.t. stærðfræði. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum og hugsanlega stærðfræði (huga þarf að námsorðaforða í stærðfræði). 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum, stærðfræði og náttúrugreinum með stuðningi. • þarf aðlagðar áætlanir í bóklegum námsgreinum með sérstaka áherslu á námsorðaforða. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í öllum námsgreinum. Gæti þurft stuðning í námsorðaforða, lesskilningi og ritun.

Viðmiðunarstundatafla í íslensku sem öðru tungumáli (ÍSAT)

Aldur: 8–12 ára			
Forstig	1	2	3
9–12 tímar í ÍSAT á viku	6–9 tímar í ÍSAT á viku	4–6 tímar í ÍSAT á viku	2–4 ÍSAT tímar á viku eða 2–4 stuðningstímar í íslensku
<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum og list- og verkgreinum. • þarf aðlagðar námsáætlanir í öllum bóklegum námsgreinum, þ.m.t. stærðfræði. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum og hugsanlega stærðfræði (huga þarf að námsorðaforða í stærðfræði) og ensku/dönsku.* • þarf aðlagðar námsáætlanir í öllum bóklegum námsgreinum. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum, stærðfræði, og e.t.v. náttúrugreinum. • gæti þurft aðlagðar námsáætlanir í bóklegum námsgreinum og stuðning í námsorðaforða, lesskilningi og ritun innan námsgreinanna. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í öllum námsgreinum. Þarf stuðning og þjálfun í námsorðaforða, lesskilningi og ritun innan námsgreinanna.

Viðmiðunarstundatafla í íslensku sem öðru tungumáli (ÍSAT)

Aldur: 12–16 ára			
Forstig	1	2	3
9–12 tímar í ÍSAT á viku	8–10 tímar í ÍSAT á viku	4-6 tímar í ÍSAT á viku	2–4 tímar í ÍSAT á viku
<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum og list- og verkgreinum. • þarf aðlagðar námsáætlanir í öllum bóklegum námsgreinum, þ.m.t. stærðfræði. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum og e.t.v. öðrum tungumálum (ensku/dönsku).* • þarf aðlagðar námsáætlanir í öllum bóklegum námsgreinum, þ.m.t. stærðfræði. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í íþróttum, list- og verkgreinum og e.t.v. stærðfræði. • þarf stuðning og aðlagðar námsáætlanir í bóklegum námsgreinum. Mikil áhersla er á söfnun námsorðaforða og að ræða um viðfangsefni námsins, skilja námsefnið og þjálfa ritun innan námsgreina. 	<p>Nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getur e.t.v. fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum í flestum greinum með stuðningi en í bóklegum greinum þarf áherslan að vera á skilningi og málnotkun í flóknari textagerð en áður og áframhaldandi eflingu námsorðaforða.

* Enska og danska eru kenndar sem skyldufög á grunnskólastigi. Yngri nemendur með íslensku sem annað tungumál, sem hefja nám í þessum tungumálum um leið og jafnaldrar, ættu að geta fylgt almennum námsáætlunum og aldurstengdum viðmiðum frá upphafi. Meta þarf stöðu eldri nemenda, sem koma seinna til landsins, í viðkomandi tungumáli. Þetta skal gert við upphaf náms þeirra á Íslandi áður en ákvörðun er tekin um hvaða viðmiðum er eðlilegt að þeir fylgi. Í lögum stendur að grunnskólum sé heimilt að viðurkenna kunnáttu í móðurmáli nemenda með annað móðurmál en íslensku sem hluta af skyldunámi er komi í stað skyldunáms í erlendu tungumáli.

Í viðmiðunarstundatöflu eru metnar námsþarfir nemenda með íslensku sem annað tungumál í ýmsum námsgreinum út frá aldri og hæfnistigi í íslensku.¹ Meta verður hvern einstakling sérstaklega, hér er einungis um leiðbeinandi viðmið að ræða. Meta þarf hvort nemendur þurfi aðlagðar námsáætlanir í ákveðnum námsgreinum. Áætlanir í bóklegum námsgreinum skulu aðlagðar út frá settum hæfni- og matsviðmiðum námsgreinanna. Nemendur koma til landsins með þekkingu í ýmsum námsgreinum og þurfa að eiga þess kost að nýta námsefni á eigin tungumáli ef hægt er en jafnhliða skal gefa þeim kost á að auka íslenskan orðaforða sinn og skilning á viðfangsefni námsgreina á íslensku, með hjálp stoðgagna, s.s. einfaldari texta, myndra, myndskreiða og fjölbreyttri orðaforðavinnu.²

Í ÍSAT tímum getur að hluta farið fram markviss stuðningur í öðrum námsgreinum en íslensku, með áherslu á að byggja upp námsorðaforðann,³ að taka þátt í umræðum um viðfangsefni og skrifa sögur og ritgerðir. **Samvinna námsgreinakennara og ÍSAT kennara er lykilatriði við gerð námsáætlana, ákvarðana um framkvæmd náms og kennslu og leiðir í námsmati.**⁴ ÍSAT tímar þurfa ekki að fara fram utan bekkjar ef möguleiki er á teymiskennslu eða stuðningi inni í bekk. Þetta verður að meta eftir aðstæðum og einstaklingum, ein leið er ekki endilega rétta leiðin fyrir alla. Þótt nemendur ráði við að fylgja sömu námsáætlunum og samnemendur þeirra sem hafa íslensku sem móðurmál (*almennar námsáætlanir*) í ákveðnum námsgreinum er líklegt að til þess þurfi þeir stuðning. Lokamarkmiðið er að allir nemendur geti fylgt almennum námsáætlunum og aldursmiðuðum viðmiðum allra námsgreina án stuðnings.

1 Aðalnámskrá grunnskóla (2021), kafli 19.3.

2 **Ekki skal gefa nemendum stjórnumerka einkunn nema í sérstökum tilvikum þar sem búið er að greina hjá þeim þroskafrávik eða sértæka námserfiðleika og unnið hefur verið eftir einstaklingsnámskrá af þeim sökum.**

3 Orðaforða má skipta í þrjú þrep eftir því hve algeng orðin eru og í hvaða samhengi þau eru notuð. Fyrsta þrepið er hinn daglegi orðaforði, grunnorðaforði, sem flestir eru fljótir að tileinka sér s.s. *matur, hús, bíll, skóli, tala, skrifa*. Þessi orð er auðvelt að útskýra með myndum eða leika merkingu þeirra. Ekki má þó gera ráð fyrir að orð á þessu þrepi lærist af sjálfu sér vegna þess að mörg þeirra tilheyra heimilislífi og sum læra nemendur e.t.v. aðeins á móðurmáli sínu. Annað þrep orðaforðans eru orð sem hafa huglæga merkingu og eru meira notuð í ritmáli en talmáli s.s. *orsök, sóun, menning, innleiða*. Þessi orð er erfiðara að útskýra á einfaldan hátt og lærast seinna en orð á fyrsta þrepi. Á þessu þrepi eru líka samheiti orða á fyrsta þrepi sem sjaldnar eru notuð í daglegu tali s.s. *piltur, háhýsi, skriffæri*. Í þessum flokki eru líka tengiorð og orðasambönd. Þriðja þrep orðaforðans eru hin ýmsu sértæku orð námsgreinanna, t.d. *atóm, fruma, kolvetni, lunga*. Sum þeirra spanna stórt inntak námsgreina og skilningur á þeim felur í sér víðtæka þekkingu t.d. *spendýr, landbúnaður, ljóstillifun*. Orð á öðru og þriðja þrepi liggja til grundvallar námsárangri og eru því kölluð **námsorðaforði**. Uppruna þessara kenninga og umfjöllun um rannsóknir á þessu sviði má lesa um í bókinni *Bringing Words to Life. Robust Vocabulary Instruction* (Beck, McKeown & Kucan, 2013).

4 Lesa má um rannsóknir á sviðinu og leiðir sem hægt er að fara í bók Andreu Honigsfeld og Maríu Dove (2019): *Collaboration for English Learners. A Foundational Guide to Integrated Practices*.

Heimildir

Aðalnámskrá grunnskóla. (2021). Mennta- og menningarmálaráðuneytið.

<https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og-skrar/MRN/Adalsnam-skra-grunnskola-3-utg-15112021.pdf>

Beck, I.L., McKeown, M.G., Kucan, Linda. (2013). *Bringing words to life. Robust Vocabulary Instruction.* Guildford.

English as an Additional Language Curriculum. Draft for familiarisation, feedback and optional implementation. (2019). Victorian Curriculum and Assessment Authority.

Honigsfeld, A. og Dove, M. (2019). *Collaboration for English Learners. A Foundational Guide to Integrated Practices.* Corwin.}